

החברותא

בס"ד ערש"ק פ' ויחי ט' טבת תשע"ד

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 470

פצוצים יקרים

ו'יחי יעקב בארץ מצרים וגו' (מ"ז, כ"ח) כתב רש"י למה פרשה זו סתומה לפי שבזמן שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם וליבם של ישראל מצרת השעבוד וכו'. לכאורה ייפלא הפרשה מתחילה ב'יחי יעקב' ורש"י מתחיל עם הפרשה הסתומה, אפ"ל ע"פ הזה"ק שמסביר הטעם שזמן קץ הגלות נסתם מעם ישראל כי שכאשר יבואו צרות על עם ישראל יחשבו בא הקץ והגאולה שהרי 'עת צרה היא ליעקב וממנה יוושע' (ירמיהו ל) הרי שו'יחי יעקב ונסתם עיניהם של ישראל משעבוד הגלות באים כאחד.

ו'יחי יעקב (מ"ז, כ"ח) פרשה זו סתומה שביקש לגלות את הקץ ונסתם ממנו (רש"י) פירושו של דבר, יעקב אבינו ראה שבכל האותיות הנמצאות בשמות של שנים עשרה שבטי י-ה חסרים האותיות 'חט' אמר יעקב אם אין בהם חטא. כלומר שאין בהם האותיות ח.ט. ראויים הם לגלות להם את הקץ. אמנם כיון שראה שאף האותיות ק.צ. אין בהם חזר ואמר אינם ראויים לגלות להם את הקץ והוא סתום מן השמים. (רכינו בחיי)

ו'יחי יעקב (מ"ז, כ"ח) רש"י: פרשה זו סתומה, ואכן בכל מקום ה'גיועה' נחשבת כ'סתימה' אך לגבי יעקב שעליו אמרו חז"ל יעקב אבינו לא מת (תענית ה) הסתלקות זו מרומז בשם הפרשה 'ו'יחי' כי פטירתו חיים היתה ולא מיתה.

מ'י אלה (שאינם ראויים לברכה - רש"י) ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלקים בזה (מ"ח, ה) הלשון 'בזה' אפשר שיש בזה במוי עכשוי דהרי עתיד לצאת ממנו ירבעם ובכ"ז יש לברכם בזה - בעכשיו כמו ישמעאל שנתברך כאשר הוא שם, וכן בכל ענין.

בך יברך ישראל לאמר ישימך אלקים כאפרים וכמנשה (מ"ח, כ') יש להבין מדוע יתברכו ישראל דיקא כאפרים ומנשה ולא בשאר השבטים, ונראה כי לאחר שהקדים והעדיף את אפרים לפני אחיו הבכור ראה שאין אפרים מתנאה על זה כלל וגם ראה שאין מנשה מתקנא באחיו כלל שמח מאד שנכדיו נקיים מגאולה ומקנאה. וברכם שכל אב יברך ויצפה שיהיו בניו כאפרים וכמנשה.

בחרבי ובקשתי (מ"ח, כ"ב) תרגומו בצלותי ובבעותי, משום דכתיב כי לא בקשתי אבטח וחרבי לא תושיעני. לכאורה צ"ב דהרי במלחמה מתחילה נלחמים בקשת ואח"כ מגיעים למלחמת תנופה בחרב. ומדכתיב להיפך ש"מ שבמלחמת היצר קיימין שמתחילה נלחמים אתו בקרוב - בחרב ואח"כ מגרשים אותו מרחוק. ונמשלה התפלה לקשת וחרב.

יהודה אתה יודוך אחיך (מ"ט, ה) מאחר והנך תמיד מודה לו יתברך הרי מדה כנגד מדה יודוך אחיך. (ייסב לב להרה"ק מסינעם)

י'ששכר חמוד גרם (מ"ט, יד) 'יש שכר' לאדם על קיום המצוות בגלל ש'חמוד גרם' הגשמות גורם ומנוע את האדם מעשיית המצוות ואם בפועל קיים יש שכר.

ואת הארץ כי נעמה (מ"ט, ט"ו) המדה הנעימה ביותר 'כי נעמה', היא הענוה - הארץ... (משמרת איתמר)
דן ידן עמו (מ"ט, ט"ז) דן' מי שמסוגל לדון ולשפוט את עצמו הוא הראוי ומוכשר לדון את ישראל. (דעת משה מקווינץ)

יפקד אלקים (מ"ט, כ"ח) 'פקידה' מלשון 'חסרון' אם חלילה יחסר לכם מאומה אין לכם אלא להתפלל על חסרונה וצערך של גלות השכינה - יפקד אלקים.

ואלה שמות בני ישראל וגו' (א, א) פרש"י להודיע חבתם שנמשלו לכוכבים, וכשם שהכוכבים נבראו על מנת שיאירו בעולם כך ברא הקב"ה את בני ישראל על מנת שיפיצו את האור האלקי בעולם ויחזירוהו למקומות החשובים והמושפלים ביותר.

(שפת אמת)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



470
I

אמר ע"י ר' ש. כל - תרגם אנא

בס"ד ירושלים מנ"א תשל"ז

לכבוד.....

ניו יורק

שלום רב,

כך ממש היא מציאות האדם וחולשתו ותלותו בבורא עולם, שהוא אמו כמאמר דוד המלך ע"ה כגמל עלי אמו כגמל עלי נפשי, ייחס דביקותו בבורא עולם כדבקות התינוק באמו שזה הדוגמה והסמל לדביקות האמיתית בבורא ית"ש.

אך בניגוד לתינוק הדבוק באמו ללא סייג מחמת חולשתו מרגיש את אמו הצריך לה, ניטעה באדם בחירה, כוחותיו וחכמתו המטעות אותו לייחס את פעולותיו כאילו כוחו הם, וזה מונע ממנו הדביקות האמיתית והשלמה בבורא עולם כדוגמת דביקות התינוק עם אמו וזה הבחירה שלו להכיר בבורא הרוצה פרסומו דווקא ע"י הבחירה שהוא נתן לאדם, מעורר אותו בכל מיני כאבים וסיבות שונות להכיר את מציאותו יסוד האין ע"י המכשולים שהוא עצמו מביא לו וע"י רפיונו ואין אונו לעמוד נגד טבעו למרות החכמה שלו מזה הוא לומד לדעת שהוא כתינוק ממש וכל קיומו ע"י האמא של העולם.

וכשאדם חפץ להגיע לדביקות זו נכונה לו מלחמה גדולה להתאמץ נגד המחשבות והדמיונות שלו, לעמוד איתן כחיל נאמן על משמרתו לא להתיאש רק לבקש בעקשנות מהבורא כמו שבקש דוד המלך ע"ה "הצילני מרודפי כי אמצו ממני" (תהילים קמ"ב, ז) או אז הוא מוצא ע"י האמונה מעצם המשך

את מכתבך קבלתי עיינתי בו היטב ובתשומת לב הראויה והנני להשיב לך על בקשתך ורצונך הכנה לדעת חובת האדם בעולמו ואיך יתגבר על כל מכשוליו לדעת מהם את ה' כמאמר דע את אלוקי אביך. בורא העולמות שברא אותנו ונילח הוא מאתנו ו"אין לו דמיון כלל", נשאלת איפוא השאלה איך איך ביכולת אדם שהוא מגושם מעצם טבעו קרוץ גוש וחומר למצוא אותו ולהדבק בו כאשר צוינו.

אך, האדם נברא מיסודו "אין" נטול כל אחיזה שיוכל לומר עליה שהיא שלו, ומכוחותיו הוא או אפילו יש לו חלק בדבר הזה, וכל כך למה? מדוע בעצם נברא ביסוד אפסי כל כך, כדי שהאדם הנוטה מטבעו לגדלות ושואף לעצמאות ולהיות המקור הבלעדי של כל כוחותיו ופעולותיו, יבוא להכיר מריקנותו ומכישלונותיו את בוראו המחיהו ומחזיקו בחשכית נפילותיו, כדוגמת התינוק בן יומו שאינו מסוגל להניע אבר או לעשות מעשה קטן כל שהוא ורק אמו מחיה אותו על כל צד ושעל

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



המשך מעמ' קודם

470
λ

המוות ורק אז תכון הדביקות האמיתית לה' כשהוא בשפל המדריגה אין אונים ובכל זאת מתחזק והולך הרי שכוח אחר מכוחו חי בתוכו והוא הנותן לו כל הכוחות ואז הוא חי ממש כתינוק עם אמו כך הוא חי עם הקב"ה באמונה כי מיסוריו ראה פנים מול פנים שה' אתו, מעצם המשך חיותו בעולם ואחיותו גם בשיא היסורים שנפשו יודעת האמת שאין זה מיכולתו לא להשבר במצבים כאלו וא"כ יש בו כח עליון שהוא הבורא והוא המחיה אותו, ודווקא מעכירות הגוף אפשר למצוא את עומק וזכות הדביקות האמיתית בה'.

אני מקווה שדברי היוצאים מן הלב יכנסו ללבך ותקבל אותם להתבונן בהם לשמור ולעשות ולקיים כי אז קרובה ישועתך לבוא, כי יודע אני היטב יסוריך ומכאוביך הקשים, אבל כשתתגבר ולא תתיאש לצאת למלחמה נגד אויבך ולחפש ולמצוא את יסוד ה"אין" אז לבטח יהיה ה' משענתך כגדולי העולם בכל דור ודור ויהי ה' עמך.

בכבוד רב

אשר פריינד

חיותו בתוך החשכות הגדולה שלו, קיים אצלו מציאות המובדלת ממנו ושאינו הוא וזה מחזק אותו ונותן לו כוחות לחיות את חייו, ככה מצאו הגדולים של עם ישראל את דרכם לה'.

אך השטן אינו טומן את ידיו בצלחת והוא מגביר כוחו ומונע בכל הדרכים מהאדם להגיע למחוז חפצו למצוא את בוראו ובזמנים הקשים שלו פוקדו יאוש ועצבות ובמקום להתגבר נגד הדמיונות שעליהם אמר דוד המלך ע"ה "דמיונו כאריה יכסוף לטרוף" הרי הוא מתחזק במתיקות עצבותו בעקשנות ומסכנות לעטוף בהם את יסוריו הנוראים ולהביא אותו עד לפתחי בית חולי נפש העיקר שלא יחונן בשכלו אשר חנן ה' אותו להכיר את מסגר נפשו ולבקש לה' הוציאה ממסגר נפשי - הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי, ולזה הגיע דוד המלך ע"ה מתוקף יסוריו המרובים ומכאוביו העמוקים שרק העקשנות התקיפה להתעצם בתפלה כל היום ימצא שם בעומק יסוריו את אור ה' המאיר חשכי לבבו וטוב לו, וכמאמר הכתוב "לולא ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי" שלולא עזרת ה' אך כפסע בינו ובין

המשך פצוצים יקרים

וייטב אלקים למילדות (א) (ב) קשה למה לא נאמר בקרא איזה הטבה נתן להם אלקים? וגראה לפי מה שאמרו רז"ל (באבות) שכר מצוה מצוה, ופירשו שהמצוה בעצמה היא שכר המצוה ואינם צריכים עוד שכר על כך, וזה שאמר הכתוב וייטב אלקים למיילדות ומה היא ההטבה? וירב העם ויעצמו מאד, זה גופא שראו התוצאות זה היה הטובה הכי גדולה בעיניהם.

ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו וגו' ויזכור אלקים את בריתו את אברהם וגו' (ב) (ג) יוסבר בדרך רמז ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו, שאחר העבודה שלהם התאנחו במרירות הלב על שלא היתה עבודתם כראוי, הגם כי ותעל שועתם אל האלקים שבאמת התפללו יפה עד שעלתה שוועתם השמיימה בכ"ז התאנחו, מדוע? משום ויזכור אלקים את בריתו את אברהם וכו' שאם הקב"ה יעריך וימדוד את עבודתם נגד עבודת אבותיהן הקדושים, אז כל עבודתם לא תהא נחשב לכלום. (עשרת ישועה)

ויאמר משה אל האלקים מי אנכי כי אלך אל פרעה וגו' ויאמר כי אהיה עמך (ג) (ד) משה רבינו סירב להוציא את בני ישראל ממצרים כי חשש שמא יבא עי"ז בלבו פנייה של התנשאות שהוא מושיען של ישראל, על זה אמר לו הקב"ה כי אהיה עמך וזה לך האות שאין כך שום נדנד של התנשאות כי הקב"ה משרה שכינתו רק אצל לב נשבר ונדכה ודח"ת.

שהשמחה במעונם



הר"ר שמואל קלירס ומשפ' להולדת הנינים

הר"ר צבי פרל ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר אפרים פרל ומשפ' להולדת הבן

הר"ר יהודה קלירס ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר צבי הולד ומשפ' להולדת הנינה

הר"ר אלכסנדר יקותיאל הולד ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר מרדכי גולדשטיין ומשפ' לאירוס' הבן

הר"ר שלמה כהן ומשפ' לנישואי הבן

הר"ר אשר ישעיה קרויס ומשפ' לנישואי הבת

הר"ר שמואל יעקובסון ומשפ' לנישואי הבן

משפ' גולדשטיין לנישואי הנכד

הר"ר אורי צמרת ומשפ' לנישואי הבת

הבה"ח אברהם יעקובסון לנישואיו

הר"ר יוסף אורלנצ'יק ומשפ' לנישואי הנכד

הר"ר מרדכי אורלנצ'יק ומשפ' לנישואי הבן

כוס תנחומים

למשפחת גולדברג הי"ו

על פטירת ראש משפחתם החבר הותיק

הרה"ח ר' מרדכי ב"ר יצחק זאב ז"ל

ת. נ. צ. ב. ה.



לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע



י"ל ע"י
מערכת החברותא
ח' עדין 3
02 - 5829688
02 - 5325477 מקב:
ת.ה. 5080
ירושלים 91050